

Asia: VN/18780/2023

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelmasta. (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Lausunnonantajan lausunto

Onko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen näkemyksiä?

Valmistelun ohjelmoinnissa on otettu hyvin huomioon kokemukset edelliseltä kierrokselta. Esimerkiksi vuorovaikutuksen parantaminen ja kansallinen kaupunkistrategian kytkeminen suunnitelmaan ovat kiitettäviä.

Maakuntien ja seudullisten toimijoiden asiantuntemus ja alueellisten erityispiirteiden tuntemus tulee ottaa huomioon. Mikäli liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun asetetaan jälleen erillinen yhteistyöryhmä, siinä tulisi olla edustus sekä suurimmasta maakunnasta että suurimmalta kaupunkiseudulta, eli Uudenmaan liitosta ja jostain pääkaupunkiseudun kunnasta.

Suunnitelmaa toimeenpanevat investointi- ja suunnitteluohjelma tulee valmistella yhtenä kokonaisuutena avoimesti ja vuorovaikutuksessa kunta- ja seututoimijoiden kanssa.

Kohdistuuko voimassa olevan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman visioon tai tavoitteisiin muutostarpeita? Mikäli kyllä, millaisia muutostarpeita ja miksi? (Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman sivut 10-11).

Vision ja tavoitteiden pysyvyys on olennainen osa suunnitelman pitkäjänteisyyttä. Visio on edelleen ajankohtainen ja tavoitteet kaipaavat korkeintaan hienosäätöä. Esimerkiksi toimintavarmuutta voidaan käsitellä osana saavutettavuutta.

Onko suunnitelman vaikutusarviointiin ja SOVA-lain (8.4.2005/200 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) mukaisen ympäristöarvioinnin valmisteluun näkemyksiä?

Arviointiohjelmassa on kuvattu arvioitavat vaikutukset, arvioinneissa käytettäviä aineistoja sekä näkökulmia, joihin erityisesti tullaan arvioinnissa kiinnittämään huomiota. Uudenmaan liitto toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomioita myös toimenpiteiden ja

toimenpidekokonaisuuksien ristikkäisiin vaikutuksiin, ja ne on tarpeen kuvata myös arviointiselostuksessa. Lisäksi on tärkeää tuoda esille arviointiin liittyvät epävarmuudet.

Liikenne 12:n valmistelussa luvataan ottaa huomioon Suomen eri osien erityispiirteet. Vaikutusten arvioinnissa on tärkeää tarkastella, miten valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma edistää Helsingin seudun saavutettavuutta niin sisäisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Seudulla sijaitsee muun muassa valtakunnallisesti tärkeitä joukkoliikenteen solmupisteitä, logistiikkakeskuksia ja satamia sekä Helsinki-Vantaan lentoasema. Kaupunkiseutujen sisäisen saavutettavuuden arviointiin tulee ottaa mukaan kaikki maakuntakeskusten kokoluokkaa olevat kaupunkiseudut, kuten Lohja ja Porvoo.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös potentiaalisten valtakunnallisesti merkittävien hankkeiden tarpeet, jotta näiden toteutuminen ei kaatuisi puutteelliseen infrastruktuuriin tai palvelutarjontaan.

Kokonaisuutena vaikutusten arviointiohjelma antaa hyvän pohjan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnin toteuttamiseen.

Salmi Petra
Uudenmaan liitto - Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen,
liikennesuunnittelupäällikkö Petri Suominen